

Situació Catalunya

Barcelona, 21 de juny de 2012

Missatges principals

- 1 A l'espera d'un **pla a llarg** termini per a la zona euro, que allunyi les incerteses existents, Europa es despenja del **creixement de l'economia mundial**
- 2 A **Espanya es mantenen les perspectives d'una contracció del PIB de l'1,3% el 2012 i una lenta recuperació el 2013, però amb moltes incerteses**
- 3 **Catalunya** pateix una conjuntura complicada per un major impacte de la crisi i alguns desequilibris superiors
- 4 Els **components estructurals** a Catalunya permetran una **recuperació diferencial** després d'una contracció del PIB de l'1,6% en 2012
- 5 La **indústria agroalimentària** confirma la seva **fortalesa** durant el període de crisi
- 6 El **progrés en termes d'acompliment educatiu és essencial per assolir el creixement econòmic potencial**

Índex

Secció 1

Entorn internacional: continuen el creixement mundial i els riscos a Europa

Secció 2

Espanya: es confirma la recessió però no s'aguditza i les reformes en marxa augmentaran el creixement

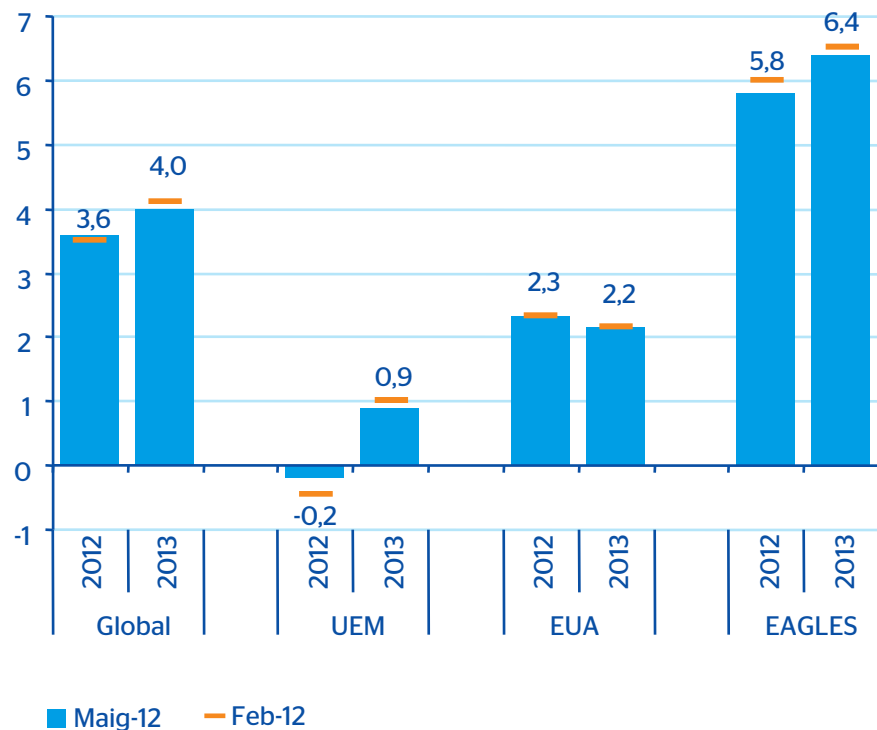
Secció 3

Catalunya: correcció difícil per un major impacte de la crisi i amb alguns desequilibris superiors

Europa es despenja del creixement mundial

Creixement del PIB (% a/a)

Font: BBVA Research

La crisi de deute continua amb preocupació sobre Espanya i Itàlia

Elevades tensions financeres Europa amb riscos de restricció creditícia

Tractat d'Estabilitat: cap a Maastricht 2.0
Més èmfasi en el creixement

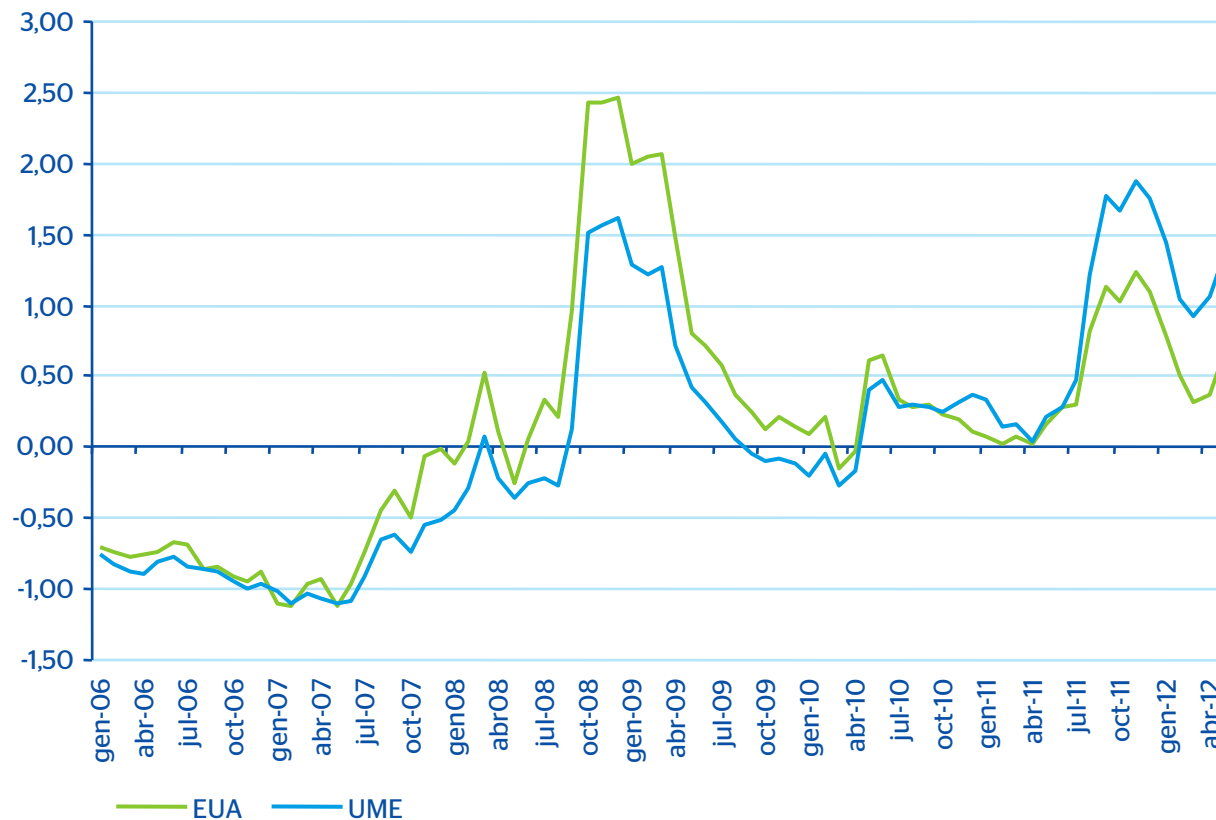
Política monetària expansiva però heterogènia en la Fed, BoE i BCE

Una recuperació lenta, heterogènia i vulnerable

La crisi europea continua

BBVA Financial Stress Index

Font: Bloomberg i BBVA Research

La crisi europea continua

Avenços importants ...

Reestructuració del deute grec i anticipació del MEDE

Aprovació del Tractat d'Estabilitat

Reformes a Portugal, Espanya i Itàlia

Provisió de liquiditat de llarg termini per part del BCE

... però encara amb reptes pendents

1. Enormes diferències en els tipus d'interès i en l'accés als mercats financers

2. Necessitat de tallafocs eficaços: l'assistència financera a Espanya

3. Agenda de creixement

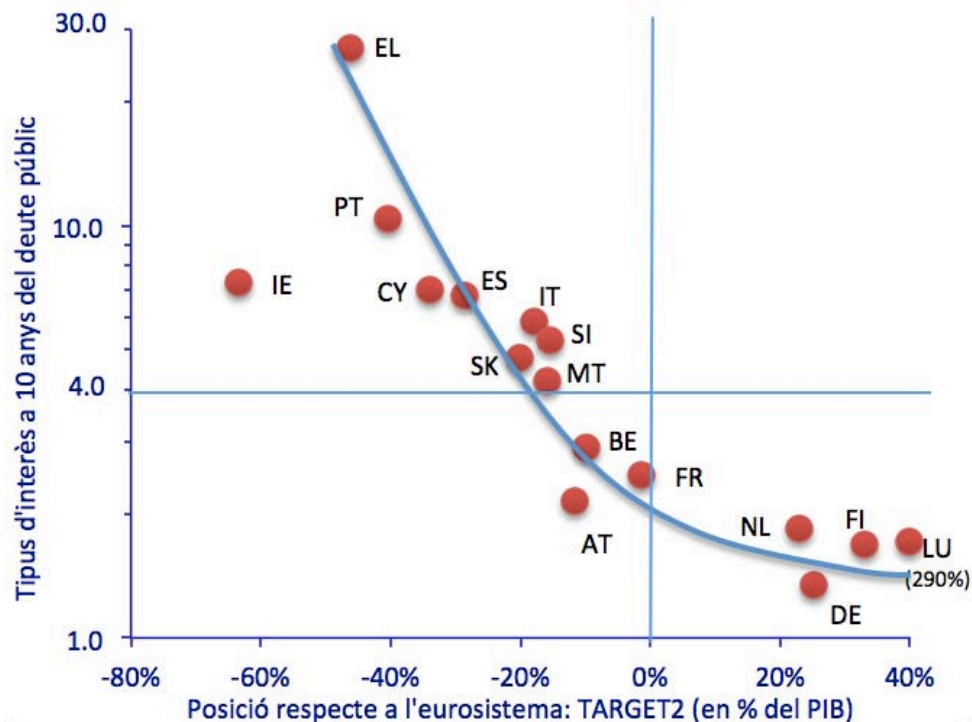
4. Un full de ruta cap a una major integració financera i fiscal

Fins ara les autoritats s'han mantingut per darrere dels esdeveniments
→ mesures només per sortir del pas davant la crisi

1. Enormes diferències en l'accés als mercats financers

Tipus d'interès i TARGET2

Font: BCE i BBVA Research

Divergències en els tipus d'interès i en l'apel·lació al BCE: dues cares de la mateixa moneda

Reducció de les tensions financeres: una precondició perquè els ajustos fiscals i les reformes estructurals tinguin èxit

Necessitat d'un acord polític

2. La necessitat de tallafocs eficaços

L'ajuda financera a Espanya és un pas en la direcció correcta ...

... que deu ser complementat amb altres mesures a Europa

L'ajuda financera (100mm €) és un tallafocs prou elevat abans de conèixer els resultats dels tests d'esforç

Trencar el cercle viciós entre deute sobirà i risc bancari (SMP via BCE, EBA, ...)

Elimina les incertesa sobre les fonts de finançament i incrementa la credibilitat del procés de reestructuració bancària

L'ús eficient dels recursos disponibles (MEDE) per ancorar les expectatives del mercat sobre l'euro i la prima de risc

Permet diferenciar Espanya dels casos d'altres perifèrics com Grècia, Portugal o Irlanda

Les mesures de curt termini han de ser consistents amb els objectius de llarg termini

2. La necessitat de tallafocs eficaços

Prima de risc =	¿Què necessitem per reduir la prima de risc?	¿Quina és la realitat després de l'acord?
Risc de tipus de canvi	Full de ruta a curt i llarg termini que elimini l'expectativa de ruptura de l'euro	Existeixen dissensions importants entre els membres. Un camí tortuós
Risc de política fiscal	Complir amb els objectius d'ajustament fiscal per reduir l'augment del deute	Augmenta el deute públic, mitjançant un mecanisme amb estatus preferent
Risc bancari	Eliminar aquest risc del sobirà amb una unió bancària (ajuda directa ESM)	Backstop + importa credibilitat ... però es finança amb deute públic
Risc de creixement	Un full de ruta amb una estratègia creïble de creixement a llarg termini	No s'han produït novetats

3. Agenda de creixement

Una agenda de creixement que complementi l'ajustament fiscal

Full de ruta clar del futur de la UEM

Balanç entre creixement i austeritat:
reformes a canvi d'estratègia de creixement

Ajust fiscal gradual amb plans plurianuals
Enfocament en termes de dèficit estructurals com proposa el Tractat

Objectiu a curt termini: evitar el risc d'un bucle negatiu austeritat-recessió
i els dubtes sobre la solvència del deute sobirà

4. Un full de ruta cap a una unió fiscal i financera

Cap a una unió fiscal

Eurobons: convenients com a mecanisme de mutualització de riscos

La proposta de bonus “blaus” i “vermells” manté certa disciplina de mercat

El MEDE hauria de ser més eficient en la reducció de la volatilitat de la prima de risc

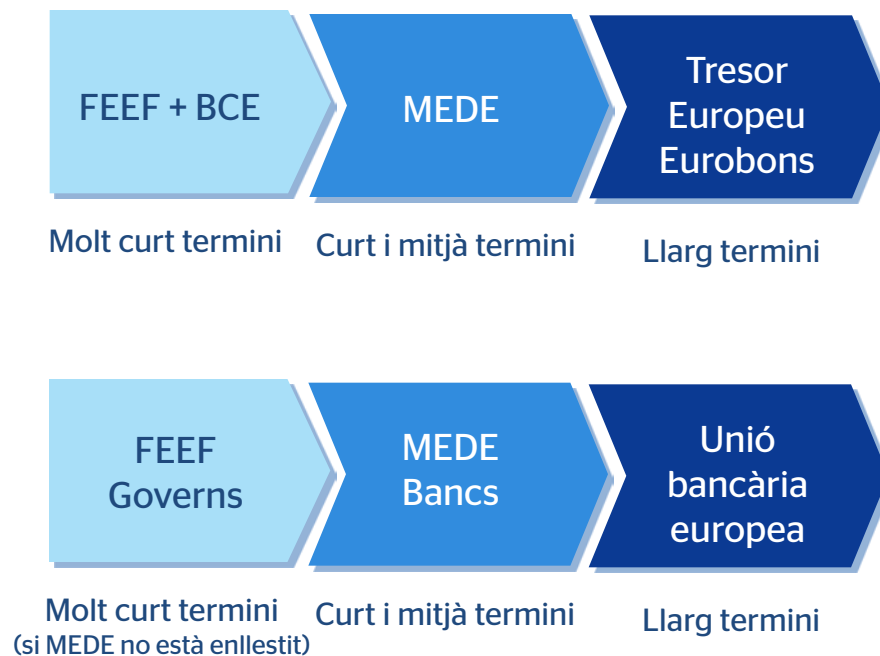
Cap a una unió bancària

Regulacions i supervisor europeus

Un Fons de Garantia de Dipòsits Europeu

Un fons de rescat europeu

4. Un full de ruta cap a una unió fiscal i financera

Índex

Secció 1

**Entorn internacional:
continuen el creixement mundial i els riscos a Europa**

Secció 2

**Espanya: es confirma la recessió però no s'aguditza i les reformes en marxa
augmentaran el creixement**

Secció 3

Catalunya: correcció difícil per un major impacte de la crisi i amb alguns desequilibris superiors

Principals canvis en l'escenari de 2012

Determinants de l'escenari econòmic

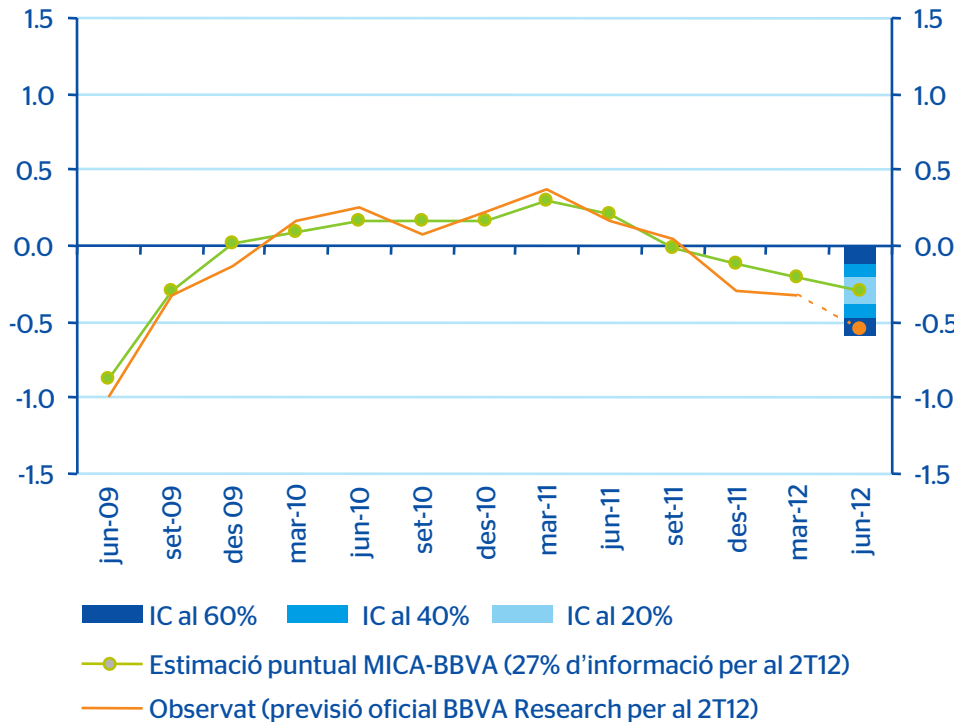
Font: BBVA Research

La informació disponible confirma l'escenari

Espanya: creixement observat del PIB i previsions del model MICA-BBVA (% t/t)

Font: BBVA Research
Previsió actual: 25 de maig

En el 1T12 l'economia espanyola va entrar en recessió tècnica...

... encara que sense mostrar una acceleració del ritme de deteriorament respecte del 4T11

La informació disponible permet avançar que el creixement en 2T12 serà novament negatiu

L'ocupació continuarà veient-se afectada per les perspectives negatives de creixement

Increment de les tensions financeres

Malgrat la liquiditat del BCE, dels avenços a Europa i de les reformes a Espanya, els mercats dubten per:

**Les dificultats per aconseguir els objectius de dèficit en 2012 i 2013.
La por que l'austeritat fiscal generi un cercle viciós**

**El cost de la reestructuració bancària: detalls de l'assistència
financera d'Europa, FEEF vs MEDE**

**L'augment del deute sobirà en els balanços bancaris: interacció
negativa entre risc sobirà i bancari**

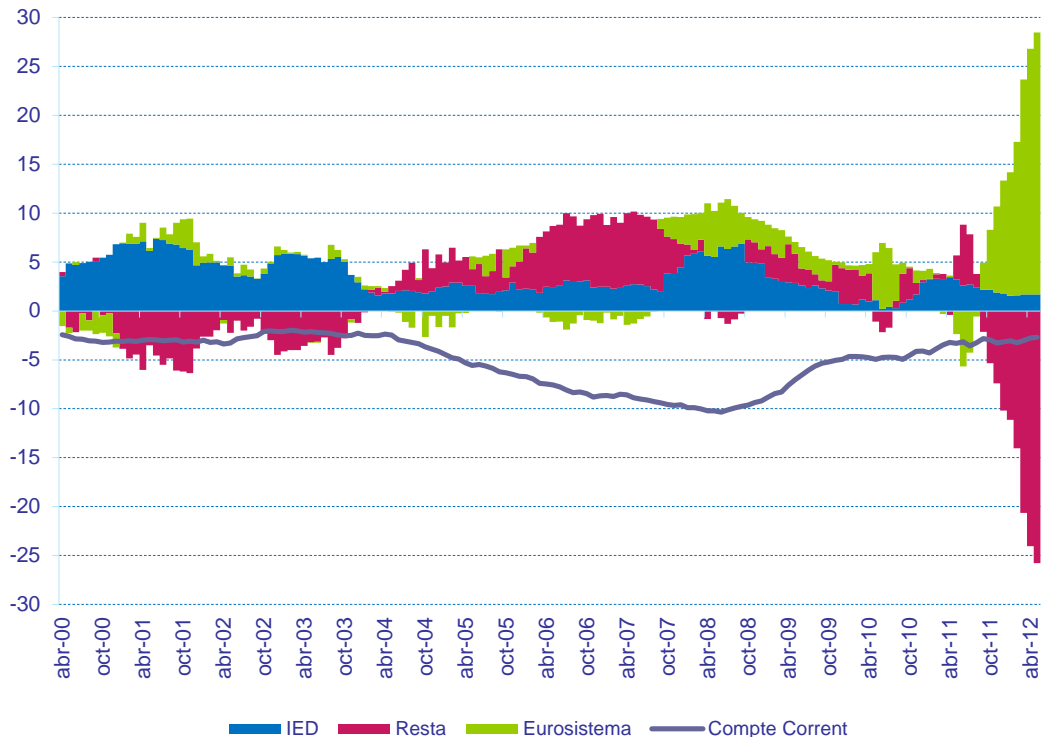
**La percepció que a Europa i Espanya manca un programa estratègic
de mitjà i llarg termini**

Increment de les tensions financeres

Espanya: Balança de pagaments i fluxos de capital

(Acumulat a 12 mesos, % del PIB)
 Font: BBVA Research a partir de Banc d'Espanya

És la liquiditat, no la solvència

La IED i l'entrada d'altres fluxos de capital van finançar el dèficit per compte corrent abans de l'esclat de la crisi financera

A partir de 2007, l'entrada d'altres fluxos de capital (bonus, préstecs, etc.) es mostra molt volàtil ...

... fet que repercuteix en la dependència de l'economia dels fluxos canalitzats a través de l'Eurosistema

Davant la falta de liquiditat, el principal risc radica en unes expectatives que s'autocompleixin

Com recuperar la confiança dels mercats?

Un ajust fiscal de 5,1 pp del PIB. Les mesures anunciades fan factible l'objectiu si es compleixen rigorosament, sobretot, per part de les CC.AA.

Una Llei d'Estabilitat Pressupostària que ens situa prop dels països amb millors regles fiscals

2,5% del PIB en el pagament del deute a proveïdors dels governs locals i regionals

Reestructuració bancària: FMI (els tres terços), 2 avaluadors (21/06), 4 auditors (31/07), BCE, Comissió Europea i Bancs Centrals

Reformes estructurals (reforma laboral): redistribuir factors a les empreses i sectors més dinàmics, i eliminar les barreres internes al creixement amb un entorn regulador més favorable

Índex

Secció 1

**Entorn internacional:
continuen el creixement mundial i els riscos a Europa**

Secció 2

Espanya: es confirma la recessió però no s'aguditza i les reformes en marxa augmentaran el creixement

Secció 3

**Catalunya: correcció difícil per un major impacte de la crisi i amb alguns
desequilibris superiors**

Catalunya

Una posició mitjana

Indicadors de risc en les economies regionals. (*)

(*) Un valor major (o un color més clar) indiquen un major nivell de risc. 3 assenyalen que el valor es troba per sobre d'1,5 desviacions típica enfront de la mitjana espanyola. 2 i 1 assenyalen que el valor es troben entre 0 i 0,75 desviacions típiques per damunt o per sota de la mitjana espanyola. 0 implica que el valor de la variable es troba més d'1,5 desviacions típiques per sota de la mitjana espanyola. Per al PIB per capita relatiu, l'obertura comercial i la taxa d'estalvi els valors estan invertits. Els indicadors globals es computen per mitjana dels indicadors parcials. Font: BBVA Research

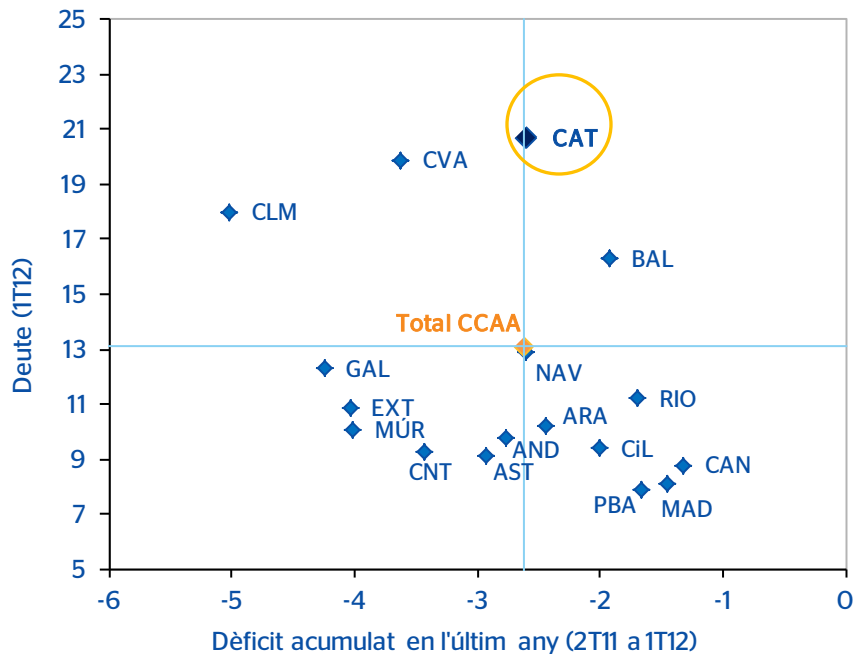
	MAD	PBAS	NAV	ARA	CIL	CANT	CAT	AST	RIO	CAN	GAL	AND	CLM	VAL	BAL	MUR	EXT
Indicador sintètic de curt termini	0,9	0,9	1,2	1,3	1,5	1,2	1,5	1,4	1,4	1,8	1,4	1,8	1,8	2,0	1,8	1,8	1,8
Inversió residencial (estoc no venut / parc d'habitatge)	1	1	1	2	2	1	2	1	3	2	2	2	2	2	2	2	0
Preus Habitatge (a/a real)	1	3	2	0	2	2	1	2	1	2	2	1	2	2	2	2	3
Diversificació sectorial exterior	2	2	3	3	3	1	2	1	1	1	2	1	1	2	1	1	2
Palanquejament en el sector privat	1	1	2	1	1	1	2	1	1	2	1	2	2	2	2	2	2
Taxa d'atur	1	0	1	1	1	1	2	2	2	3	1	3	2	2	2	2	2
Deute autònom (% PIB)	1	1	2	2	1	1	3	1	2	1	2	1	3	3	2	2	2
PIB per capita relatiu	0	0	0	2	2	2	1	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Obertura comercial (béns i turisme)	2	1	0	2	2	2	1	2	2	1	1	2	2	2	1	1	3
Taxa d'estalvi de les llars	2	1	0	1	2	1	2	2	1	3	2	2	1	2	3	2	1
Índex de llibertat econòmica	0	1	1	2	1	2	2	2	1	1	2	3	2	2	1	2	3
Capital humà	0	0	1	1	2	1	2	1	2	2	2	2	3	2	2	2	3
R+D/PIB	0	0	0	2	2	2	1	2	2	2	2	2	2	2	3	2	2
Infraestructures / PET	2	1	1	1	1	1	2	1	2	2	2	3	2	2	3	3	2
Indicador sintètic de llarg termini	0,4	0,4	0,6	1,1	1,1	1,2	1,3	1,3	1,3	1,7	1,9	2,0	2,0	2,0	2,3	2,3	2,4

Catalunya

Necessitat d'esforços en consolidació fiscal

CC.AA.: deute i dèficit públics (% del PIB regional)

Font: BBVA Research a partir de MINHAP i BdE

Els comptes de 2011 i del 1T12, reflecteixen un avenç insuficient en termes de consolidació fiscal,

i uns nivells de deute elevats...

... les necessitats d'ajustos fiscals són ineludibles

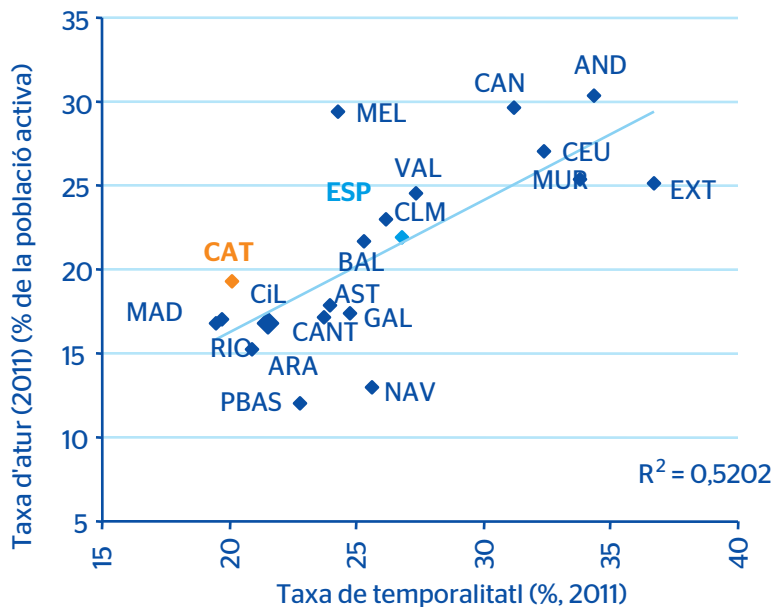
Catalunya

El mercat laboral

Posició relativament avantatjosa del mercat laboral, però amb riscos

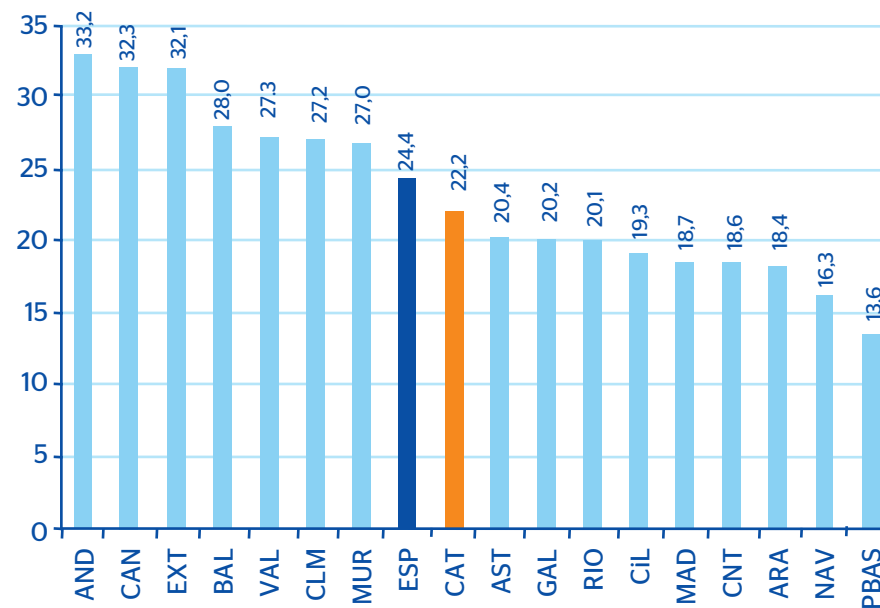
Taxa de temporalitat i atur (%)

Font: INE i BBVA Research

Taxa d'atur per CCAA: 1T12 (% població activa)

Font: INE i BBVA Research

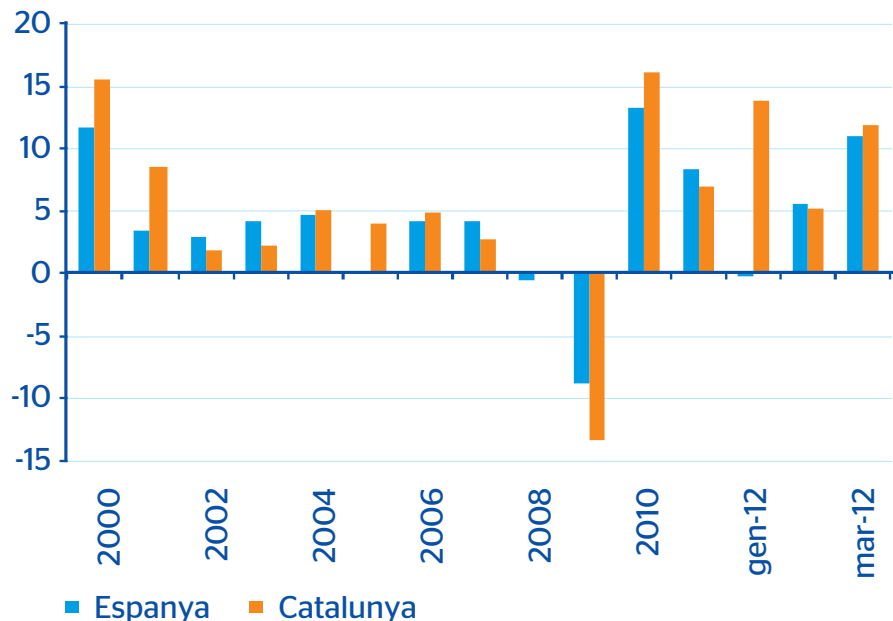
Catalunya

El sector exterior

El sector exterior a través de les exportacions i el turisme, impacta positivament en l'activitat interna i compensa parcialment la contracció

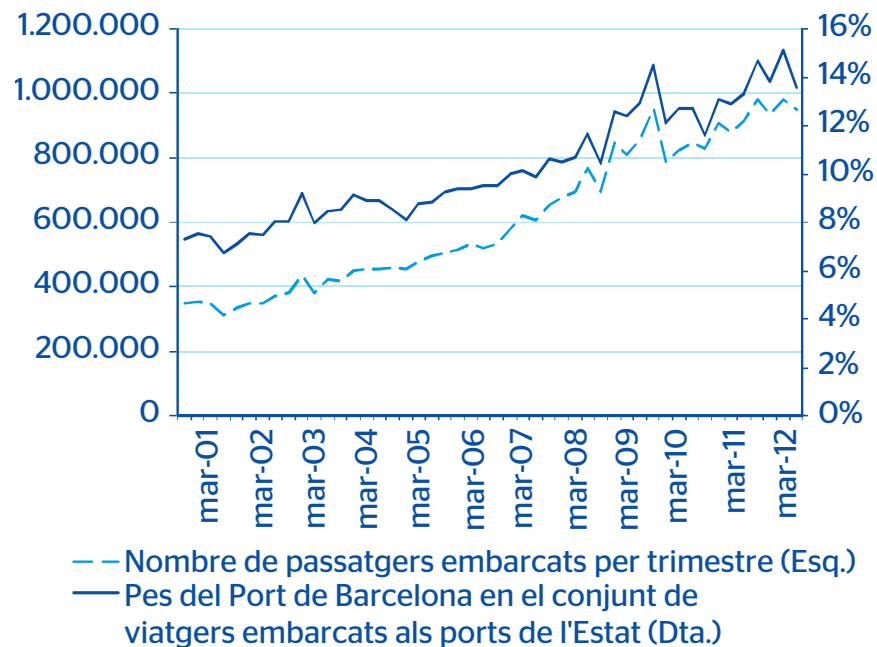
Catalunya i Espanya: creixement de les exportacions reals (% dades CVEC)

Font: Ministeri d'Economia i Administracions Públiques i BBVA Research

Trànsit de passatgers embarcats al port de Barcelona (dades desestacionalitzades)

Font: IET (FRONTUR) i BBVA Research

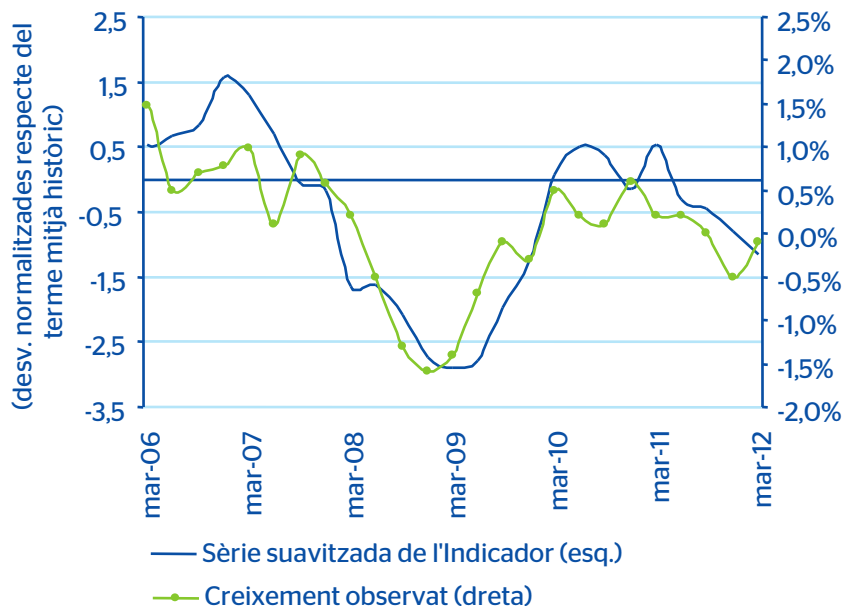
Catalunya

L'endeutament del sector privat

L'Enquesta d'Activitat Econòmica de BBVA Research confirma la debilitat econòmica i consolida el sector exterior com a principal impulsor de creixement en el curt termini

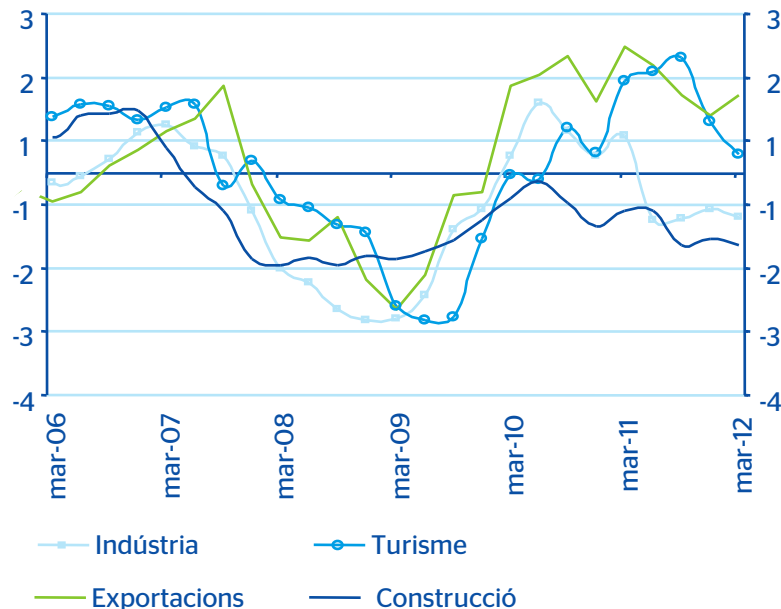
Catalunya: Indicador BBVA de l'economia catalana i PIB

Font: INE i Enquesta Activitat Econòmica BBVA Research

Catalunya, índex de sentiment econòmic per sectors productius (desviacions normalitzades respecte del promig històric; sèrie desestacionalitzada)

Font: Enquesta sobre Activitat Econòmica BBVA Research

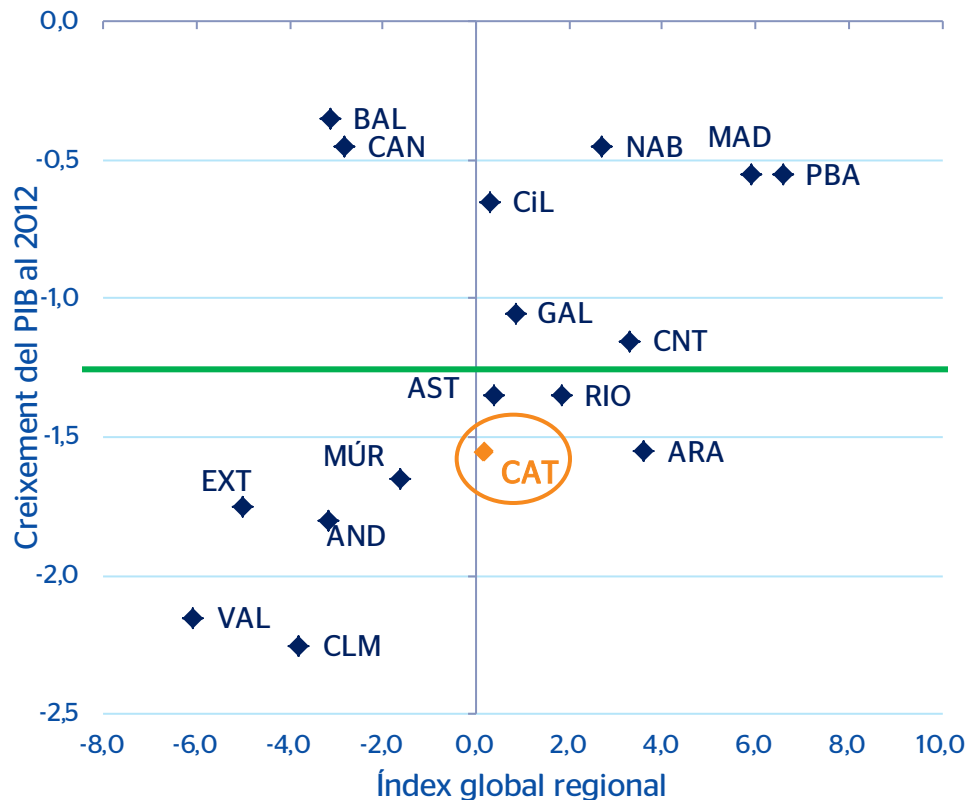

Catalunya

Previsions: nova recessió en 2012

CC.AA.: índex global d'atractiu regional i previsions de creixement en 2012

Font: BBVA Research a partir d'INE

Catalunya experimentarà un comportament per sota de la mitjana en 2012 ...

... a causa d'una major necessitat d'ajust intern...

... però la fortalesa dels seus fonamentals facilitarà una recuperació diferencialment positiva de llarg termini

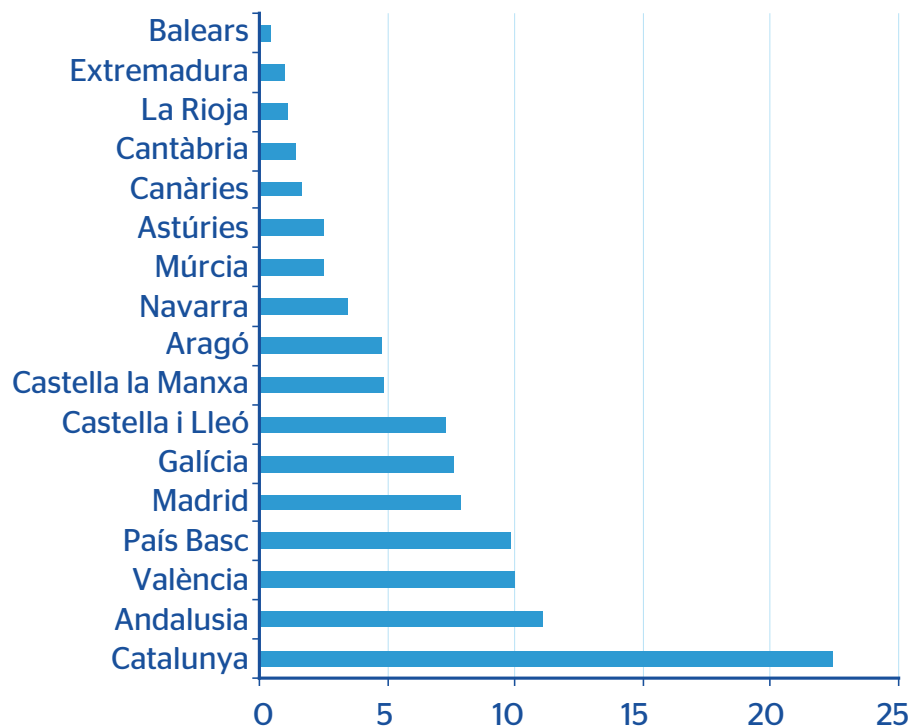
Catalunya

Importància del sector agroalimentari

Xifra de Negocis de la Indústria de l'Alimentació, Begudes i Tabac

(% s/total nacional indústria de l'Alimentació, Begudes i Tabac)

Font: BBVA *Research a partir de l'Enquesta Anual de Productes de la Indústria

Malgrat la menor especialització productiva en la indústria agroalimentària de Catalunya...

... la seva contribució en termes de producció i negoci la situen al capdavant en el rànquing de CCAA ...

... gràcies als esforços innovadors i d'obertura exterior

Catalunya

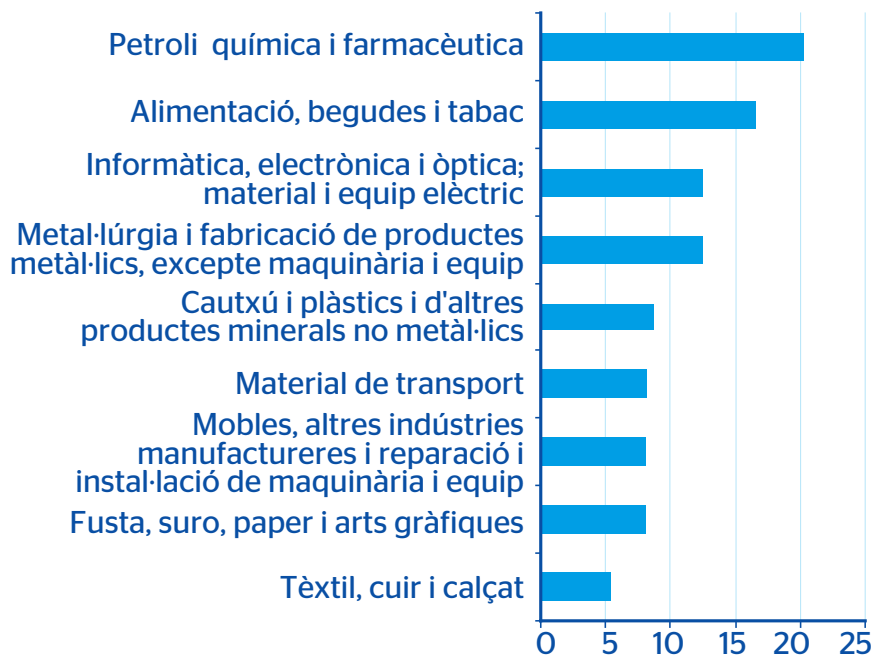
Estabilitat cíclica

La menor afectació del sector al cycle econòmic contribueix al desenvolupament regional en les fases recessives

Catalunya, producció industrial per branques d'activitat

(% sobre total indústria, 2009)

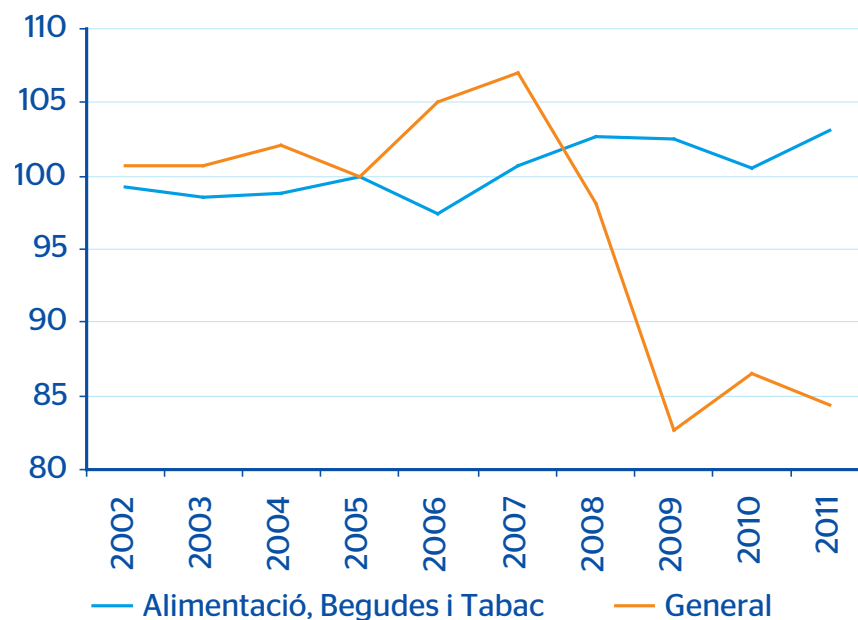
Font: INE i BBVA Research

Catalunya: índex de producció industrial (IPI) per seccions i divisions (CCAE-09)

(Base 100 = 2005)

Font: Idescat i BBVA Research

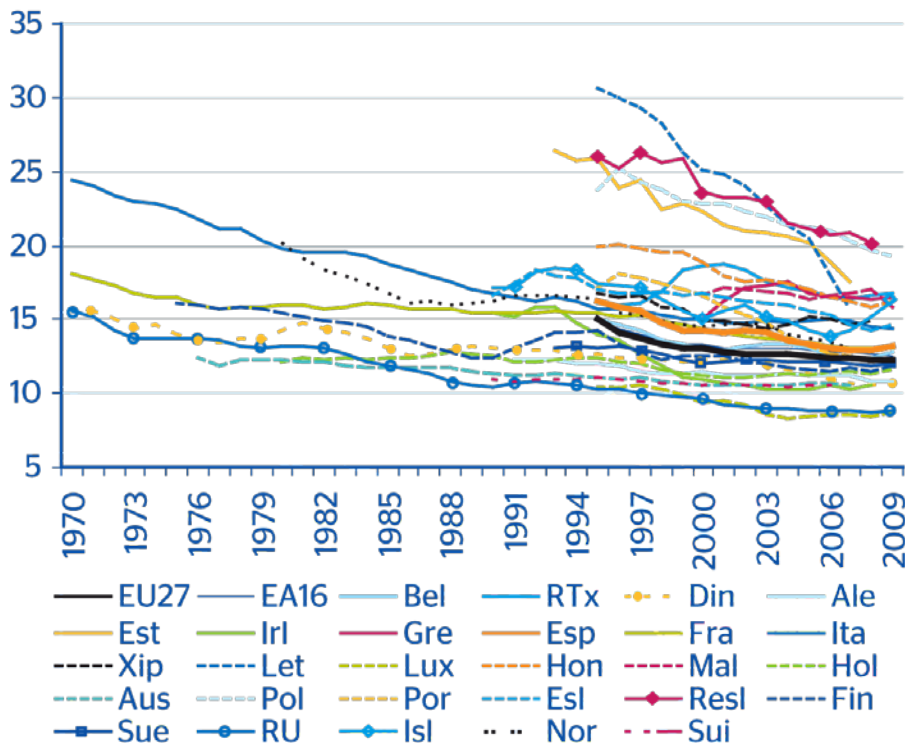

Catalunya

Convergència en el consum de productes alimentaris

Consum relatiu d'aliments i begudes no alcohòliques en els països desenvolupats (% de la cistella de consum)

Font: Eurostat i BBVA Research

Existeix un procés d'homogeneïtzació dels patrons de consum als països desenvolupats

Menor pes relatiu en la cistella de consum

Necessitat de buscar nous mercats exteriors amb esforços innovadors i obertura exterior

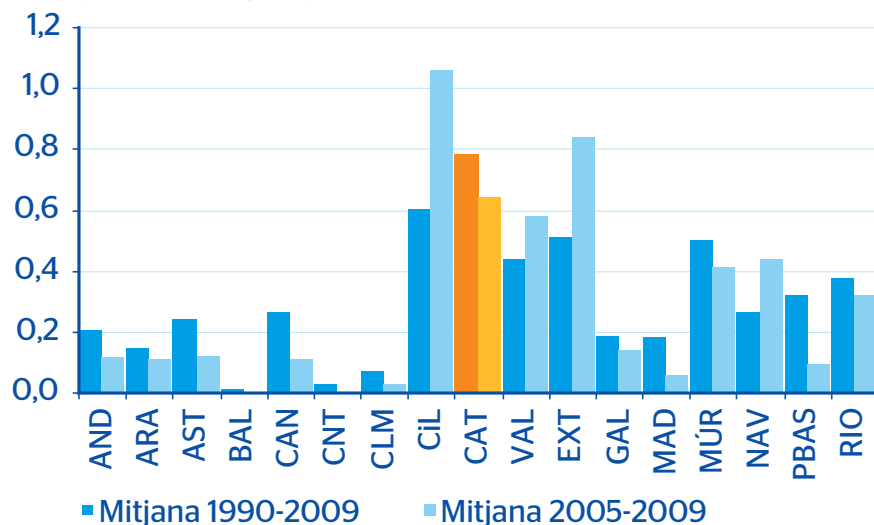
Catalunya

Reptes de futur: obertura exterior

Dirigir-se cap a nous mercats amb nous productes adaptats als gustos locals donarà resultats òptims

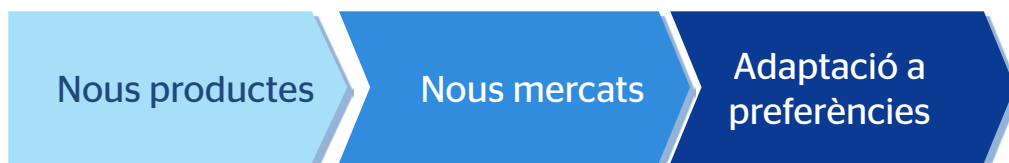
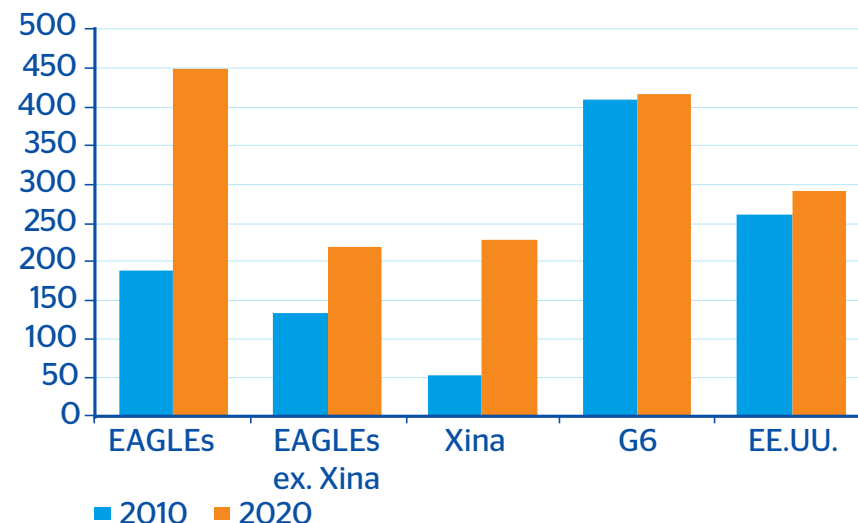
Productes alimentaris: despesa en R+D i adopció tecnològica sobre vendes, %

Font: Enquesta sobre Estratègies Empresarials (Fundació SEPI) i BBVA Research

Classe mitjana en 2010 i 2020 (milions de persones)

Font: Enquesta sobre Estratègies Empresarials (Fundació SEPI) i BBVA Research

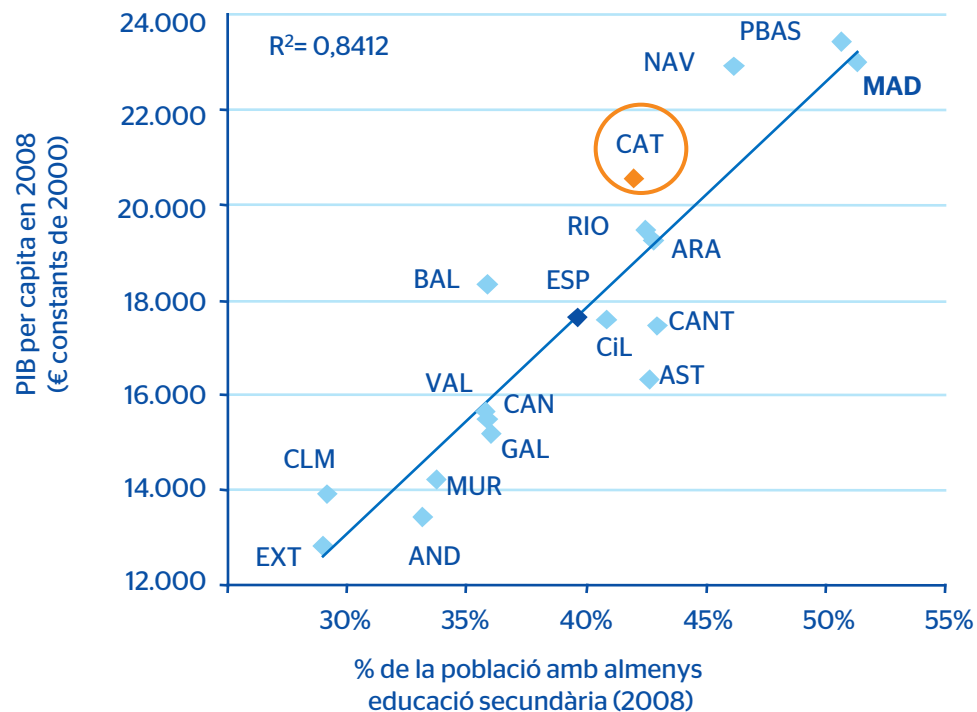

Catalunya

Educació: reptes pendents

PIB i estoc de capital humà

Font: BBVA Research a partir d'INE i A. de la Fuente

Nivell de capital humà per sobre de la mitjana

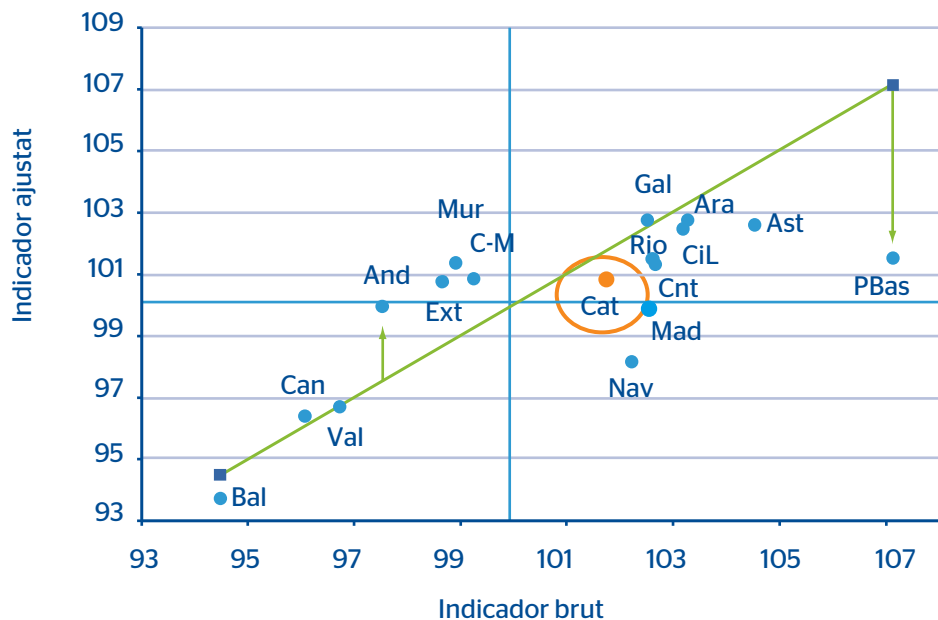
Problema potencial en el futur per la posició relativa de l'indicador d'acompliment educatiu

Repte: mantenir el diferencial en capital humà amb altres regions i guanyar posicions a Europa

Catalunya Grau d'acompliment educatiu

Indicador global d'acompliment, brut i depurat

Font: elaboració pròpia

Malgrat que Catalunya destaca pel nivell de capital humà ...

... el repte consisteix que el sistema educatiu mantingui aquest avantatge

L'avantatge es deriva de la despesa educativa i del nivell de capital humà dels progenitors

Condicionat pels determinants, els resultats finals se situïn a prop de la mitjana

Missatges principals

- 1 A l'espera d'un **pla a llarg** termini per a la zona euro, que allunyi les incerteses existents, Europa es despenja del **creixement de l'economia mundial**
- 2 A **Espanya es mantenen les perspectives d'una contracció del PIB de l'1,3% el 2012 i una lenta recuperació el 2013, però amb moltes incerteses**
- 3 **Catalunya** pateix una conjuntura complicada per un major impacte de la crisi i alguns desequilibris superiors
- 4 Els **components estructurals** a Catalunya permetran una **recuperació diferencial** després d'una contracció del PIB de l'1,6% en 2012
- 5 La **indústria agroalimentària** confirma la seva **fortalesa** durant el període de crisi
- 6 El **progrés en termes d'acompliment educatiu és essencial per assolir el creixement econòmic potencial**

Situació Catalunya

Barcelona, 21 de juny de 2012